

קוֹנְטֵרַס

ט"ו בִּשְׁבַט

דְּרוֹשִׁים נִפְלְאִים, רְמָזִים יְקָרִים שְׂיִכּוּלִים לְלַמֵּד
מֵהָאֵילָנוֹת, שְׂיִיכּוּל לְהַחְזִיק מֵעֵמֶד בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר
עָלָיו, וְלֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, רַק מִכָּל דְּבָר יִזְכֶּה לְחַזֵּר
אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיַּחֲיֶה חַיִּים חֲדָשִׁים בְּכָל פַּעַם.

בְּנוֹי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלְב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ הַגָּאוֹן
הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִיס לִיָּה
רַבִּי נֶתָן מְבַרְסֵלְב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֹהַר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֵסֵלְב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוהרא"ש נ"י אמר, אשר מוהרנ"ת ז"ל נולד בט"ו בשבט, והיתה דרכו לעשות אז סעדה ליום ההלדת שלו. והסביר מוהרא"ש נ"י, אשר באמת אצל עם ישראל אין עושים סעדת יום הולדת, אלא בשעה שהצדיק נסתלק, אז עושים סעדת יום ההולא, כי כשאדם נולד, עדין אין יודעים מה יהיה אתו, ועל-כן מה ולמה לעשות סעדה? ! שהרי יכול לקלקל את כל העולם, רחמנא לצלן, כי הבחירה חפשית, לא-כן כשאדם נסתלק מן העולם, וראו את כל עבודתו שיגע וטרח בעבודת השם יתברך כל ימי חייו, ויצא מהעולם צדיק, אז עושים יום הולא. וסיים מוהרא"ש נ"י: אבל אלו הצדיקים שעוד בחיים חיותם מסרו את נפשם בעבור כלל נשמות ישראל, וקרבו את אחרים להקדוש-ברוך-הוא, על-ידי-זה מבטח להם שלא יפלו כל ימי חייהם. ולכן צדיקים באלו יכולים לעשות סעדת יום הולדת. ועל-כן מוהרנ"ת ז"ל, מאחר שזכה וזכה את הרבים וגלה ופרסם את רבנו ז"ל בעולם, לכן ראוי ונכון שהיה עושה סעדת יום הולדת שלו, שיוצא בט"ו בשבט.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תרעח).

קוֹנְטֵרַס

ט"ו בְּשֶׁבֶט

.א

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי הָאָדָם
נִדְמָה לְעֵץ הַשָּׁדֶה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים כ, יט): "כִּי
הָאָדָם עֵץ הַשָּׁדֶה" וְגו', וְכִמוֹ שְׁפָל אֵילָן וְאֵילָן
צוּמַח מֵעֲצָמוֹ וְכָל אֵילָן וְאֵילָן מִקְבֵּל יְנִיקָתוֹ וְחִיּוּתוֹ
מִשָּׂרְשׁוֹ, וְאֵינוֹ יוֹנֵק וּמִקְבֵּל חִיּוּת מֵאֵילָן אַחֵר, כִּי
כִּן הַטְּבִיעַ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא טָבַע שָׁל כָּל אֵילָן
וְאֵילָן שֶׁהוּא יוֹנֵק וּמִקְבֵּל חִיּוּתוֹ מֵעֲצָמוֹ, הֵינוּ
שְׂאֵינוֹ צָרִיךְ לְאֵילָן אַחֵר, כְּמוֹ-כֵן אַתֶּם צָרִיכִים
לְהִרְגִיל אֶת עֲצַמְכֶם לִידַע אֲשֶׁר כָּל אָדָם הוּא עוֹלָם
בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִקְבֵּל אֶת חִיּוּתוֹ מִמְּנוֹ
יְתַבְרֵךְ בְּפָרְטֵי פָרְטִיּוֹת, וְעַל-כֵּן אָסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל

אחד מחברו ואחד מזלתו וכל הבעיות שיש לאדם בזה העולם הן רק כשהוא מבלבל את עצמו מאחרים, הן כשסתכל ומביט בהצלחת אחרים ובכשלוון עצמו, שאז נשבר לגמרי, ונדמה לו כאלו הוא לא יצליח לשום דבר, והן כשסתכל בכשלונות אחרים ובהצלחת עצמו, שאז הוא מתגאה על כל הבריות, עד שנדמה לו שכלם צריכים להשתחוות לו, ובאמת שניהם אינם טובים, כי זה שתמיד מסתכל על הצלחת אחרים ועל כשלוון עצמו, הוא נשבר מאד ונופל ליאוש עד שמחשיב את עצמו ללא כלום, וכאלו אף פעם לא יצליח, כי מדמה לעצמו שהוא לא שווה לשום דבר, ואז הולך שבור ועצוב ומדכא ברוח שפלה וברוח נמוכה, וזה מביא אותו ליאוש גמור, עד שהוא מתיאש לגמרי מחייו, ואינו עושה אפלו מה שיש ביכלתו לעשות, כי תמיד חושב שהוא הלא יצליח הכי גדול, וכאלו כלם מצליחים יותר ממנו, ולהפוך — כשסתכל על כשלונות אחרים הוא מחזיק את עצמו להכי מצליח ולהכי עשיר, אז רוצה שכלם ישתחוו לו ויתנו לו כבוד, ויעשו עסק אתו, וכשאינו מקבל את הכבוד הראוי לו, ולא עושים עמו עסק כפי שמדמה בדעתו, אזי גם כן

נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי, וּמִתְעַצְבֵּן וְנִעְשָׂה בְכַעַס וּבִקְפֻדוֹת,
 וְכֹל זֶה נִעְשָׂה רַק כְּשִׁמְסֵתְכֵלִים עַל אַחֲרִים; וְעַל-כֵּן
 עֲלֵיכֶם לְהִרְגִיל אֶת עֲצַמְכֶם לְהִיּוֹת כְּמוֹ הָאֵילָן הַזֶּה
 שְׁיֻנֵּק אֶת חַיּוֹתוֹ מִשְׂרָשׁוֹ הַמְּשָׂרֵשׁ בְּאֲדָמָה, וְאִינוּ
 נוֹגְעַ כְּלָל בְּשָׂרָשִׁים אַחֲרִים, רַק כָּל אֵילָן וְאֵילָן יוֹצֵא
 מִעֲצָמוֹ כְּפִי שֶׁהֵטְבִיעַ בּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 שְׂיִצְמַח, וְאִזּוֹ אִם תִּרְגְּלוּ עֲצַמְכֶם לְחַיּוֹת בְּצוּרָה כְּזוֹ,
 תִּצְלִיחוּ וְתִהְיוּ נִעְשִׂים כְּמוֹ הָאֵילָנוֹת הַנוֹתְנִים פְּרוֹת
 יְפִים הָרְאוּיִים לְמֵאֲכָל, וְהַכֹּל נִהְנֵים מֵהֶם, כִּי
 תִּתְקַף-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְחַיּוֹת אֶת חַיּוֹ
 בְּצוּרָה כְּזוֹ, שְׂאִינוּ צָרִיף לְשׁוּם בְּרִיָּה רַק אֶת
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְיֻנֵּק אֶת כָּל חַיּוֹתוֹ
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הוּא מְכַנֵּס אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ תִּתְקַף
 הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדֵעַ אֲשֶׁר
 הוּא יִתְבָּרֵךְ מִחַיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיָּאָה
 כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֹצֵם עֲצָמֵי
 חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִזִּי הוּא הַכִּי מְאֹשֵׁר בְּחַיּוֹ,
 מֵאַחַר שְׂאִינוּ מְקַנָּא בְּשׁוּם בְּרִיָּה, וְאִינוּ מְסַתְּפֵל לֹא
 עַל כְּשִׁלּוֹנוֹת אַחֲרִים וְלֹא עַל הַצְּלַחַת אַחֲרִים, הוּא
 חֵי אֶת חַיּוֹ כְּמוֹ שְׁנוֹתֵן לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי
 בְּאֲמַת הוּא יִתְבָּרֵךְ נוֹתֵן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶת חַיּוֹ
 וְאֶת פְּרֻנְסָתוֹ וְאֶת הַצְּלַחָתוֹ, אִף הָאָדָם יֵשׁ לוֹ

בְּחִירָה, וּבִבְחִירָתוֹ הָרָעָה, מְאַבֵּד אֶת הַטּוֹבָה,
 וּבִבְחִירָתוֹ הַטּוֹבָה, מְשַׁלֵּיךְ אֶת הָרָעָה, וְזֶה עֵקֶר
 הַצְּלַחַת הָאָדָם — אִם הוּא בּוֹחֵר בְּטוֹב, הֵינּוּ שְׂיַדַע
 שְׂפָךְ הִיא הַמְּצִיאוֹת, שְׂפָל אֶחָד וְאֶחָד נִבְרָא בְּזֶה
 הָעוֹלָם לְתַכְלִית מִיְחֻדָּת, וְעָלְיוֹ לְהוֹצִיא מִהַפְּחָ אֶל
 הַפֶּעַל אֶת עֲנִיָּנוּ, וְאִין לוֹ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרִים כָּלֵל,
 אֲזֵי עַל-יְדֵי-זֶה יִגְדֹל וְיִצְמַח וְיִתֵּן פְּרוֹת טוֹבִים
 הָרְאוּיִים לְמֵאֲכָל, וְכֻלָּם יִהְיוּ מִמֶּנּוּ, לֹא-כֵן אִם
 יִתְבַּלְבֵּל תָּמִיד מֵאַחֲרִים וְיִקְנֵא בְּאַחֲרִים, אֲזֵי יִהְיֶה
 כְּמוֹ הָאֵילָן הַזֶּה שֶׁיִּכְמָשׁוּ עָלָיו, וּמִתְרַקְבִים פְּרוֹתָיו,
 וּמִתִּיבְשִׁים עֲנָפָיו, וְנִתְקַלְקְלִים שָׂרְשָׁיו; לָכֵן רְאוּ,
 בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמְכֶם לְלַכֵּת
 בְּדַרְךָ זוֹ לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, רַק
 לְדַבֵּק עֲצָמְכֶם בּוֹ יִתְבַרֵךְ, וְכֵן תִּחְנְכוּ אֶת יְלָדֵיכֶם,
 אֲשֶׁר לְעוֹלָם לֹא יִסְתַּכְּלוּ עַל כְּשָׁלוֹנוֹת הַזּוּלָּת וְעַל
 הַצְּלַחַת הַזּוּלָּת, רַק לִידַע שְׂפָל אֶחָד וְאֶחָד הוּא כְּמוֹ
 הָאֵילָן הַזֶּה, וְאֲזֵי דִיקָא תְּצַלִּיחוּ אַתֶּם וּבְנֵיכֶם
 וּבְנוֹתֵיכֶם, וְתִהְיוּ בְּרִיאִים וּמְצַלְחִים בְּחַיֵּיכֶם, כִּי רַק
 בְּזֶה תְּלוּיָהּ כָּל הַצְּלַחַת הָאָדָם.

ב.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי הַקְדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא בָּרָא בְּעוֹלָמוֹ כָּל מִיְנֵי אֵילָנוֹת וְעֲשָׂבִים
 וְדָשָׂאִים לְהַנּוֹת בָּהֶם בְּנֵי-אָדָם, כִּי כָּל תַּכְלִית
 הַבְּרִיאָה הִיְתָה רַק שֶׁהָאָדָם יִזְכֶּה לְהִתְעַנֵּג בְּנֵעָם זִיו
 שְׂכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִזְכֶּה לְהַפִּירוֹ יִתְבָּרַךְ מִכָּל פֶּרֶט
 וּפְרֶט מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, וְעַל-כֵּן בְּכָל אֵילָן וְאֵילָן
 וּבְכָל עֵשֶׂב וְדָשָׂא יֵשׁ בּוֹ כְּפוֹנָה עֲמֻקָּה לְמָה נִבְרָא,
 כִּי הַכֹּל נִבְרָא בְּחֻשְׁבוֹן צְדָק וּבְהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה
 וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד, כְּמֵאמָרָם, זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה
 (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה י', סִימָן ז'): אֵין לָךְ כָּל עֵשֶׂב
 וְעֵשֶׂב מִלְּמָטָה שָׂאִין לוֹ מִזֶּל בְּרִקְיַע שְׂמִמָּה אוֹתוֹ,
 וְאוֹמֵר לוֹ גִּדְל; עַד כִּדֵּי כֶּף גְּדוּלָה הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ
 בְּפְרִטֵי פְּרִטִיּוֹת, עַד שֶׁעַל כָּל עֵשֶׂב וְעֵשֶׂב יֵשׁ מִלְּאָךְ
 שְׂמִמָּנָה עָלָיו, וְאֵין שְׁנֵי עֲשָׂבִים דּוֹמִים זֶה לָזֶה, וְאֵין
 שְׁנֵי עָלִים דּוֹמִים זֶה לָזֶה, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה לֹא יִכִּילְהוּ
 הִרְעִיּוֹן כָּלֵל, גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית, אֵיךְ
 שֶׁהִטְבִּיעַ בְּטִבַּע הַצּוֹמַח, שֶׁכָּל אֵילָן וְאֵילָן וְכָל עֲנָף
 וְעֲנָף וְכָל עֵלָה וְעֵלָה אֵינּוּ דּוֹמָה זֶה לָזֶה, וְכֵן הוּא
 בְּעֲשָׂבִים וּבְדָשָׂאִים, שֶׁלְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם יֵשׁ
 דְּמוּת וּמְרָאָה אַחֵר לְגַמְרֵי, וְהַכֹּל הוּא בְּרִיּוֹה טְלִיּוֹה

מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלִכֵּן הִתְקִינוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים לְבָרֵךְ
 בְּרָכָה עַל הָאֵילָנוֹת (בְּרָכוֹת מ'.): "בְּרוּךְ שְׁלֹא חָסַר
 בְּעוֹלָמוֹ וּבְרָא בּוֹ בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת וְאֵילָנוֹת טוֹבִים",
 וְהַפֵּל נִבְרָא בְּשִׁבִיל הָאָדָם שִׁיְהֵנָה מֵהֶם וַיִּזְכֶּה
 לְהַפִּיר אֶת גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי כָּל הָאֵילָנוֹת, וְכֵן
 בְּפִרוֹת הָאֵילָן יֵשׁ כָּל מִיְּנֵי פִּרוֹת מִיְּנֵים מִמִּיְּנֵים
 שׁוֹנִים, אֲשֶׁר לְכָל אֶחָד יֵשׁ טַעַם וְעֵנֵג אַחֵר, מֵהַ
 שְׂאִין בְּזֻלָּתוֹ, זֶה מֵר וְזֶה מִתֵּק, זֶה עֲסִיסִי וְכַדוּמָה,
 וְעַל-כֵּן הִזְהִירוּנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים לְטַעַם מִכָּל
 מִיְּנֵי פִּרוֹת, עַד שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשָׁלַּיִם
 סוּף קְדוּשִׁין): עֲתִיד אָדָם לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבוֹן עַל כָּל
 מֵה שְׂרָאָתָה עֵינוּ, וְלֹא אֲכַל מִמֶּנּוּ; כִּי הַכֹּל נִבְרָא
 בְּשִׁבִיל הָאָדָם, וּבְכָל פְּרִי וּפְרִי יֵשׁ בּוֹ חַיּוֹת אֱלֻקוֹת,
 וְהָאָדָם צָרִיף לְטַעַם אֶת הַפְּרִי כְּדֵי לְהַמְשִׁיף אֶת
 הָאוֹר שֶׁבְּפְרִי שְׂאִיר לְאוֹר נִשְׁמָתוֹ, כִּי בְּזֶה שְׂאֲדָם
 אוֹכֵל אֵיזָה פְּרִי, וּמִבְּרֵךְ עָלָיו בְּרָכָה, עַל-יְדֵי-זֶה
 נִפְתָּח לוֹ אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מִהַבְּרָכָה הָעֲלִיוֹנָה,
 וְנִתְּוֶסֶף אוֹר לְנִשְׁמָתוֹ, וְעַל-כֵּן הִזְהִירוּנוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים לְטַעַם מִכָּל מִיְּנֵי פִּרוֹת, וּלְהִזְהֵר לַעֲשׂוֹת
 עַל כָּל פְּרִי וּפְרִי הַבְּרָכָה הַשֵּׁיכֶת אֱלִיו, כְּגוֹן: "בוֹרָא
 פְּרִי הָעֵץ", "בוֹרָא פְּרִי הָאֲדָמָה" וְכוּ', וְהַפֵּל כְּדֵי
 לְהַפִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִכָּל פְּרִי וּפְרִי, וְכֵן

כִּי בְּכָל פְּרִי וּפְרִי יֵשׁ נְשָׁמוֹת הַמְּגַלְגְּלוֹת בּוֹ,
 וְכִשְׁאָדָם אוֹכֵל אֶת הַפְּרִי בְּכּוֹנָה אֲמַתִּית, לִידַע
 שֶׁבְּפְרִי זֶה טָמוּן אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ עֲלֶיהָ
 לְכָל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּתְגַּלְגְּלוּ בְּתוֹךְ הַפְּרוֹת; וְעַל-כֵּן
 רְאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים, לְלַמֵּד אֶת עֲצַמְכֶם
 מִהַפְּרוֹת הָאֵלוּ שֶׁאַתֶּם טוֹעֲמִים וְאוֹכְלִים, וְתִדְעוּ כִּי
 הַפְּרוֹת הָאֵלוּ הֵם כְּלִים לְאוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבִשְׂעָה
 שֶׁאַתֶּם אוֹכְלִים אֶת הַפְּרוֹת הָאֵלוּ, נִשְׁמַתְכֶם תִּתְנוּסֶף
 בְּאוֹרוֹת נוֹרָאִים וְנִשְׁגָּבִים עַד מְאֹד, וְלִכֵּן בִּשְׂעָה
 שֶׁאוֹכְלִים פְּרוֹת צְרִיכִים לֶאֱכֹל בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוּלָה,
 וּלְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם בְּתַחֲלָה וּבִסּוֹף, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכוּ
 לְחֹזֶר בְּתִשׁוּבָה, כִּי כִשְׁאָדָם אוֹכֵל אֵיזָה פְּרִי בְּכּוֹנָה
 זוֹ, לִידַע שֶׁבְּתוֹךְ הַפְּרִי טָמוּנִים אוֹרוֹת נִשְׁגָּבִים,
 עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא — עַל-יְדֵי אֲכִילַת הַפְּרוֹת, זוֹכֶה
 שֶׁנִּזְדַּכְּכַת נִשְׁמָתוֹ; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאוֹכֵל אֶת הַפְּרוֹת
 בְּכּוֹנָה זוֹ!

ג.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי הָאָדָם
 דוֹמֶה מְאֹד לְאֵילָן הַזֶּה, וְכִמוֹ שֶׁהָאֵילָן שָׂרְשׁוֹ
 מְכֻסֵּים תַּחַת הָאֲדָמָה, וְכֵן מֵה שֶׁהָשָׂרְשִׁים נִשְׂרָשִׁים

יותר באדמה, האילן גדל וצומח יותר יפה, ומוציא פרות ערבים ומתקים, כמו-כן האדם, כל מה שמכסה ומסתיר את עצמו מזה העולם, ומחזיק את עצמו ללא כלום באדמה שהכל דורכים עליה, כמו-כן הוא יגדל ברוחניות ובגשמיות, ויוציא פרות מתקים, וכלם יאהבו אותו, כי כשאדם זוכה להסתיר את עצמו ואת מעשיו הטובים, ותמיד מחזיק עצמו ללא כלום, והוא ענו אמתי, שמבטל את עצמו לגמרי, על-ידי-זה דיקא הוא גדל וצומח ומוציא פרות ערבים ומתקים שהכל נהנים מהם, לא-כן אם האילן על הארץ והשרשים אינם נשרשים בתוך האדמה, אזי תכף-ומיד כשבאה איזו רוח או מים, הם לוקחים ושוטפים אותו, ומפריחים אותו למרחוק, עד שאין לאילן שום קיום, כמו-כן האדם — כשמגלה ומפרסם את מעשיו הטובים, ומחזיק את עצמו ליש, והוא מלא גאות, אז לבסוף נעקר לגמרי, ולא נשאר ממנו שום דבר, ובאה הרוח ומעיפה אותו ממקומו, ועובר עליו מה שעובר, ועל-כן עליכם לדעת ולהתבונן ולקחת מוסר מהאילן הזה, ולידע שכל זמן שתהיו משרשים בתוך האדמה, והשרשים שלכם יהיו מכסים עם האדמה, הינו שתקנו

לְעַצְמְכֶם אֶת מִדַּת הָעֲנוּהַ וְהַשְׁפָּלוּת וְהַבְּטוּל, לְבַטֵּל
 אֶת עַצְמְכֶם לְגַמְרִי, עַל-יְדֵי-זֶה תִשְׁרְשׁוּ בְּשָׂרָשִׁים
 חֲזָקִים, וְתִגְדְּלוּ וְתִצְמַחוּ וְתוֹצִיאוּ פְרוֹת מְתָקִים,
 הֵינּוּ שְׁפָלִים יֵאָהָבוּ אֶתְכֶם, כִּי בְנֵי-אָדָם אוֹהֲבִים
 מְאֹד אָדָם הַזּוֹכֶה לְעֲנוּהַ וּלְשְׁפָלוּת, לֹא-כֵן אִם
 תַּחֲזִיקוּ אֶת עַצְמְכֶם לְיִשׁוּת וְתִהְיֶה לָכֶם גְּאוּת,
 וְתִרְצוּ רַק לְהִתְגַּדֵּל עַל זוּלַתְכֶם, עַל-יְדֵי-זֶה כָּלֶם
 יִשְׁנְאוּ אֶתְכֶם, כִּי בְנֵי-אָדָם שׁוֹנְאִים בְּעַל גְּאוּהַ, וְלֹא
 יְכוּלִים לְסַבֵּל אוֹתוֹ, וְכָלֶם מְרַחֲקִים אוֹתוֹ; וְלִכֵּן
 רְאוּ, אֲהוּבֵי, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, לְלַמֵּד אֶת עַצְמְכֶם
 מוֹסֵר הַשֶּׁבֶל מֵהָאֵילָנוֹת, וְתִשְׁרִישׁוּ שְׂרָשֵׁיכֶם בְּתוֹךְ
 הָאֲדָמָה, וְתִכְסּוּ אֶת עַצְמְכֶם לְגַמְרִי, וְאַל תִּפְרָסְמוּ
 אֶת מַעֲשֵׂיכֶם לְבְנֵי-אָדָם, וְאַפְלוּ כְּשׂוֹכֵה אֶתְכֶם
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּפִרְנָסָה טוֹבָה, אוֹ בְּעִשְׂרוֹת אוֹ
 בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים, אוֹ בְּכֹל דְבַר טוֹב, רְאוּ לְכַסּוֹת אֶת
 זֶה מִבְּנֵי-אָדָם, כִּדִּי שְׁלֹא יִשְׁלַט עֲלֵיכֶם עֵין הָרַע, כִּי
 אֵין עֵין רָעָה שׁוֹלֶטת אֲלֵא בְּדָבָר הַנִּרְאֶה לְעֵינַיִם,
 לֹא-כֵן כְּשֶׁהַדָּבָר מְכֻסָּה אֲזִי שׁ בּוֹ הַצְּלָחָה, כִּי אֵין
 הַבְּרָכָה מְצוּיָה, אֲלֵא בְּדָבָר הַסְּמוּי מֵהָעֵין (תַּעֲנִית
 ח:), וְעַל-כֵּן דִּיקָא כְּשֶׁתְּכַסּוּ וְתִסְתִּירוּ אֶת כָּל
 מַעֲשֵׂיכֶם, וְכֹל מֵהַ שְׂיֵשׁ לָכֶם, בְּזֶה תִצְלִיחוּ
 וְתִשְׁרִישׁוּ שְׂרָשֵׁים טוֹבִים, כְּמוֹ הָאֵילָן הַזֶּה, שְׁפָל

מה שִׁשְׁרָשְׁו תַּחַת הָאָדָמָה, הוּא גָדַל וְצוּמַח,
 לֹא-כֵן אִם תִּגְלוּ וּתְפָרְסֶמוּ לְכֻלָּם אֶת הַצְּלַחַתְכֶם,
 אֲזִי תִפְנֹס בְּכֶם עֵין רָעָה, חֵס וְשְׁלוֹם, וַיִּכְלֶה אֶת
 הַכֹּל, כִּי יֵשׁ בְּכַח הָעֵין הָרָעָה לַעֲקֹר אֶתְכֶם
 מִמְּקוֹמְכֶם, וּלְהַפְסִיד אֶת כָּל מַה שֶּׁקְּנִיתֶם, וְעַל-כֵּן
 רְאוּ מְאֹד לְהִסְתִּיר אֶת כָּל מַעֲשֵׂיכֶם, הֵן מִהַקְּרוֹבִים
 וְהֵן מִהַרְחֻקִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּאֵמַת תִּשְׁרִישׁוּ
 שְׁרָשִׁים טוֹבִים, וְתִגְדְּלוּ וְתִצְמַחוּ וְתוֹצִיאוּ פְרוֹת
 עֲרֵבִים וּמִתְקִים, שְׁכָלֶם יִהְיוּ מִכֶּם.

ד.

בְּנִי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי עַקֵּר
 הַתְּכָלִית בְּזֶה הָעוֹלָם — לְהַכְנִיעַ אֶת חֲמֻרֵי־הַגּוֹף
 וְחֲמֻרֵי־הַגּוֹף וְגִסּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה תַּחַת אֹר הַנְּשָׁמָה, אֹר
 הָאֵלֶקֶי, הֵינוּ שֶׁהַגּוֹף יִתְבַּטֵּל לְגַבֵּי הַנְּשָׁמָה, וְכֹל
 הָעוֹלָם כְּלוֹ יִתְבַּטֵּל לְגַבֵּי אֹרוֹ הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
 שְׁכָל זֶה הִיָּה תְכָלִית בְּרִיאַת הָאָדָם, כִּי כְּתִיב (דְּבָרִים
 כ, יט): "כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׁדֶה" וְגו', הֵינוּ הָאָדָם
 נְדָמָה לְעֵץ הַשָּׁדֶה, וּבִעַת בְּרִיאַת הָעוֹלָם אָמַר
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "תִּדְשָׂא הָאָרֶץ עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע
 עֵץ פְּרִי", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית וַבָּה,

פְּרֹשָׁה ה', סימן ט'): עץ פְּרִי — מֵהַ פְּרִי נֹאכֵל אֶף הָעֵץ נֹאכֵל, וְהִיא לֹא עֲשֵׂתָהּ כֵּן, אֲלֵא "וּתּוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא" — הַפְּרִי נֹאכֵל וְהָעֵץ אִינוֹ נֹאכֵל, וּבִשְׂבִיל זֶה נִתְקַלְלָה, וּכְמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י: "עץ פְּרִי" — שִׁיְהִי טַעַם הָעֵץ כְּטַעַם הַפְּרִי, וְהִיא לֹא עֲשֵׂתָהּ כֵּן, אֲלֵא "וּתּוֹצֵא הָאָרֶץ עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי", וְלֹא עֵץ פְּרִי, לְפִיכָךְ כְּשֶׁנִּתְקַלַּל אָדָם עַל עֲוֹנוֹ נִפְקָדָה גַּם הִיא, עֵינַי שָׁם; הֵינּוּ כִּי תַחֲלֵת הַבְּרִיאָה הִיְתָה שֶׁהֵן הָעֵץ וְהֵן הַפְּרִי יִהְיֶה טַעַמָּם שְׁוֶה, וַיּוּכְלוּ לֶאֱכֹל אֶת הָעֵץ כְּמוֹ שְׂאוּכְלִים אֶת הַפְּרוֹת, כִּי כּוֹנְנָתוֹ יִתְבַּרֵךְ הִיְתָה בְּבְרִיאַת כָּל הָעוֹלָמוֹת, וּבִפְרֹט בְּרִיאַת הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָאָדָם הַגִּשְׁמִי, אֶף שֶׁהוּא בְּזֵה הָעוֹלָם הַגִּס וְהַחוּמְרֵי וְהָעֵב וְהַיֵּשׁ, עִם כָּל זֶה יָדַע שֶׁהַכֹּל כֹּסֵא לְאַלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹ הָעֵץ וְהַפְּרוֹת, אֲשֶׁר הָעֵץ הוּא בְּחִינַת הַגִּשְׁמִיּוֹת וְהַפְּרִי הוּא בְּחִינַת הַרוּחָנִיּוֹת, שֶׁנִּתֵּן לֶאֱכֹל, וְהִיְתָה כּוֹנְנָתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁהָעֵץ וְהַפְּרִי יִהְיוּ שְׁוִים, הֵינּוּ שִׁיּוּכְלוּ לֶאֱכֹל אֶת שְׁנֵיהֶם, וְחֻטְא אָדָם הָרֵאשׁוֹן גָּרַם לָמָּה שֶׁגָּרַם, שֶׁזֶה כָּלֵל כָּל הַחֻטָּאִים וְהָעוֹנוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים שֶׁל בְּנֵי-אָדָם, שֶׁעַל-יְדֵי שְׁחוּטָאִים וְעוֹבְרִים, חָס וְשָׁלוֹם, עַל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְפָּסָה וְנִסְתָּר וְנִעְלָם אֲלֵקוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ מִן הַבְּרִיאָה, כִּי בַתְּחִלָּה הִיְתָה הַשְּׂכִינָה

מְצוּיָה אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּיּוֹן שְׁחָטָאוּ, נִסְתַּלְקָה
 הַשְּׂכִינָה מֵהֶם (סוֹטָה ג:); עַל-כֵּן, אֶהוֹיבִי, בְּנִי וּבְנוֹתֵי
 הַיְקָרִים, אִם אַתֶּם יוֹדְעִים שְׁנַפְלֹתֶם וְנִכְשְׁלֹתֶם,
 בְּמָקוֹם שְׁנַפְלֹתֶם וְנִכְשְׁלֹתֶם וַחֲטָאתֶם וְעִבְרַתֶם עַל
 רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה נִעְלָם וְנִסְתָּר מִכֶּם
 לְגַמְרֵי אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאַתֶּם מְרַגִּישִׁים אֶת עֲצֻמְכֶם
 נְפוּלִים וִירוּדִים וְנִכְשָׁלִים וּמְלֵאִים צָרוֹת וִיסוּרִים,
 וְאַתֶּם סוֹבְלִים חֲלָאִים, וְעוֹבְרִים עָלֵיכֶם דִּינִים קָשִׁים
 וְהִרְפַּתְקָאוֹת וִיסוּרִים מְרוּרִים, עָלֵיכֶם לָשׁוּב
 בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, כִּי בְּאַמֶּת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת
 בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל כִּסָּא לְאַלְקוּתוֹ
 יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁהָאֵילָן הַזֶּה הוּא רַק כִּסָּא לְפִרוֹת, כִּי
 הַפִּרוֹת צוֹמְחִים עַל הָאֵילָן, כְּמוֹ-כֵן עֵקֶר הָאָדָם הוּא
 הַנְּשֻׁמָּה, וְהַגּוֹף הוּא הַכֹּלִי וְהַנִּרְתִּיק שָׁבוּ מִנַּחַת
 הַנְּשֻׁמָּה, וְכִמוֹ-כֵן כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה: דּוּמָם, צוּמָח,
 חַי, מְדַבֵּר, הֵם כִּסָּא לְאַלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ
 נִעְלָם וְנִסְתָּר בְּתוֹךְ כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה,
 וְכִשְׁאָדָם זוֹכָה לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְזוֹכָה
 לְקַיֵּם אֶת מְצוּוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלוֹמֵד אֶת תּוֹרָתוֹ יִתְבַּרֵךְ,
 שֶׁהִיא דַעְתּוֹ וְחֻכְמָתוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְבַּטְּלִים
 כָּל הָרָעָה וְהַחֲשָׁד וְהַהִסְתָּרוֹת מִמֶּנּוּ, וְזוֹכָה לְהַפִּיר
 אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, לֹא-כֵן

כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, עַל-יַד־זֶה נֶעְלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ הַכֹּל,
 וְצָרִים וּמְרִים לוֹ כָּל הַחַיִּים, כִּי כִּמוֹ שֶׁהָאֵילָן הַזֶּה
 כְּשֶׁמִּתְמַלֵּא תוֹלְעִים, עַל-יַד־זֶה לְבִסּוּף הוּא
 מְתִיבֵשׁ, וְאֵינוֹ מוֹצִיא פְּרוֹת, כְּמוֹ-כֵן כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא
 וְעוֹבֵר עַל רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יַד־זֶה הוּא נִרְקָב וְאֵינוֹ
 עוֹשֶׂה פְּרִי; וְעַל-כֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, אִם אַתֶּם
 יוֹדְעִים שֶׁכָּבֹר עֲשִׂיתֶם עַד עַכְשָׁו נִגְדַּר רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
 וְלֹא קִיַּמְתֶּם אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁנִּכְשַׁלְתֶּם
 בְּעֵבְרוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, רְאוּ לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית,
 כִּי הוּא יִתְבַּרֵּךְ מְחַכֶּה וּמְקַוֶּה וּמְצַפֶּה שִׁישׁוּב אֵלָיו
 הָאָדָם, וְתִכְףּ-וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם שָׁב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית
 אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יַד־זֶה נִפְתָּחִים לוֹ אוֹרוֹת
 צַחְצְחוֹת, אוֹרוֹת נוֹרָאִים, אוֹרוֹת נִשְׁגָּבִים בְּהֶאֱרַת
 אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַל-כֵּן רְאוּ לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה
 וּתְקַבְּלוּ עַל עֲצֻמְכֶם מֵעַכְשָׁו לְקַיֵּם אֶת מְצוּוֹתָיו
 יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל-יַד־זֶה תִּהְיֶה כְּדִגְמַת הָאֵילָן הַמוֹצִיא
 פְּרוֹת טוֹבִים הָרְאוּיִים לְמֵאֲכָל, וְתִזְכּוּ לְבִטֵּל אֶת
 גִּשְׁמִיּוֹת גּוֹפְכֶם, וְתִדְעוּ אֲשֶׁר הַכֹּל לְכַל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר
 הוּא; וּבִאֲמַת עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי אִם הָיוּ בְּנֵי אָדָם
 יוֹדְעִים וּמִתְבּוֹנְנִים הֵיטֵב בְּדָבָר זֶה, הָיוּ נִפְטָרִים
 מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים הַמְרִים שֶׁעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם, כִּי
 בִּאֲמַת הַכֹּל טוֹב, וְכָל מִי שֶׁזוֹכֶה לְדַבֵּק עִתּוֹ יִשְׂמִי

יותר באין סוף ברוך הוא, על-ידי-זה הוא מרגיש
 ערבות, נעימות, ידידות, זיו חיות אלקותו יתברך,
 ומתענג בערבות האור האין סוף ברוך הוא, כי זו
 התכלית בזה העולם, ועל-כן אמרו חכמינו
 הקדושים (זהר חדש בראשית): כשהוציאה הארץ
 אילניה ופרותיה, הוציאה בתחלה בגן עדן, ואחר-
 כן בכל העולם, כי קדם שברא הקדוש-ברוך-הוא
 בזה העולם אילנות ועשבים ודשאים, בראם בגן
 עדן, ואחר-כן בזה העולם, לגלות לכל אדם שבכל
 דבר גשמי ובכל פרי גשמי, ובכל אילן ועשב
 ודשא גשמי מלבשים בו אורות צחצחות, ואם
 האדם יבטל את עצמו לגמרי בו יתברך, אז באמת
 יראה אידו שהכל לכל פסא לאלקותו יתברך,
 ועל-ידי-זה כשיאכל את פרות האילן ירגיש כל
 מיני ערבות וטעמים, ויזכה באמת לבטל את כל
 הישות ממנו, וירגיש את הטוב שבכל הבריאה,
 לא-כן כשאדם חוטא, חס ושלום, נגדו יתברך,
 ועובר על רצונו, על-ידי-זה נעלמים ומתפסים
 ממנו כל האורות, ואז מרגיש כל מיני חשכות
 וגיהנום עוד בזה העולם; לכן ראו, בני ובנותי
 היקרים, לחזור בתשובה שלמה, ותקבלו על
 עצמכם מעכשו לברוח רק אליו יתברך, ועל-ידי-זה

תהיו כמו האילן המוציא פרות, וכוננתו יתברך
היתה שהעץ והפרי יהיו נאכלים, כמו-כן יתקיים
אצלכם שהגוף והנשמה יאירו יחד, כי במקום
שבעלי תשובה עומדים שם צדיקים גמורים אינם
יכולים לעמד (ברכות לד:), שזה כל מעלת האדם
הזוכה לחזר בתשובה, שאז כל הרע והחשך
נתהפכים אצלו לטובה ולאור גדול, ונעשה כסא
להמשכת השכינה הקדושה, וכל זה הוא הלמוד
של האילנות, ועל-כן צריכים ללמד הרבה
מהאילנות, ויהיה נעשה כדגמת פונתו יתברך,
שהיתה — שטעם העץ יהיה כטעם הפרי, הינו
שגם הגוף יהיה מזכך בתכלית; אשרי מי שזוכה
לשוב בתשובה שלמה אליו יתברך, ואז באמת
יגדל ויצמח ויזכה להרגיש את אמתת מציאותו
יתברך מכל דבר ודבר, אשרי לו בזה ואשרי לו
בבא!

ה.

בני ובנותי היקרים! ראו ללמד עצמכם מוסר
מהאילנות האלו, אף שעובר עליהם קיץ וחורף,
רוחות וגשמים, קור וכפור, חם ושרב, ו...
breslevcity.co.il

הם מחזיקים מעמד, ואדרבה גדלים וצומחים
 ועושים פרות ערבים ומתקים, כמו־כן אף
 שעוברים עליכם כל מיני צרות ויסורים מרירות
 ושפיכות דמים, ואתם סובלים ברוחניות
 ובגשמיות, ועוברים עליכם כל מיני צער
 ומכאובים, ובכל פעם נדמה לכם כאלו אבד מנוס
 ותקוה מכם, וכאלו כבר אף פעם לא יהיה מכם
 שום דבר, תלמדו עצמכם מהאילן הזה, שבימי
 החורף אין עליו שום עלים, והוא קפוא ויבש,
 ונדמה כאלו כבר אף פעם לא יוציא פרות, אלא
 יתיבש ויפל, עם כל זאת האילן הזה מחזיק מעמד
 כל החורף בשעה שעוברים עליו גשמים ורוחות,
 קור וכפור, אף-על-פי-כן הוא עומד איתן, ואינו
 מתבטל, ואחר-כך בימות הקיץ, מוציא עלים יפים
 ופרות גחמדים למראה וטעימים למאכל, כמו־כן
 צריך כל אדם לידע, אף שיש לו מצבים מאד
 קשים בחייו, ומרים לו החיים מאד, וחשף לו כל
 ימי חייו, עד שנדמה לו כאלו אבד מנוס ותקוה
 ממנו, עם כל זאת, אם יחזק את עצמו, ולא יתבטל
 בעיני עצמו כלל, אלא יהיה חזק ואמין בכל מה
 שעובר עליו, ויהיה חזק בדעתו, אז סוף כל סוף
 יבוא היום שיתהפך הכל לטובה, ויזכה שישמנה

מַצְבוּ לְטוֹבָה, וַיִּגְדֵּל וַיִּצְלִיחַ; וְלִכֵּן רָאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתַי
הַיְקָרִים, לְחַזֵּק אֶת עֲצַמְכֶם בְּכָל מָה שְּׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם,
וְאֵל תְּהִי שְׁבוּרִים בְּעֵינֵיכֶם כָּלֵל, וְאִף שְׂאֵנֵי יוֹדֵעַ
שְׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם כָּל מִינֵי מְרִירוֹת וְדְמִירוֹת כְּאֵלוֹ,
אֲשֶׁר קָשָׁה מְאֹד לְסַבֵּל, עִם כָּל זֹאת אִם רַק תְּחַזְּקוּ
אֶת עֲצַמְכֶם, וּתְחַכּוּ בְּסִבְלָנוֹת גְּדוּלָה, אֲזִי יָבוֹא הַיּוֹם
שְׁגַם אַתֶּם תְּצַלִּיחוּ וְתִגְדְּלוּ וְתַעֲשׂוּ פְרוֹת טוֹבִים;
אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַכְנִיס אֶת הַלְמוּד וְהַתְּחַזְּקוֹת הַזֶּה
בְּחַיָּו, כִּי בְּשָׁעָה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם צְרוֹת וַיִּסּוּרִים
מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, נִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְוָה,
וְנוֹפֵל בְּיָאוֹשׁ עָמֵק, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא בְּאֵמֶת נִתְבַּלָּה
לְגַמְרֵי, לֹא-כֵן אִם הָאָדָם מִחַזִּיק מֵעַמֵּד, וְאִף שְׁחֻשָּׁן
לוֹ, וְאֵינּוּ רוֹאֶה שׁוֹם אוֹר אֶפְלוּ בְקִצָּה הַמְּנַהֲרָה, עִם
כָּל זֹאת הוּא מְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ, וְאוֹמֵר, שְׁסוּף כָּל
סוּף יִהְיֶה לִי גַם-כֵּן טוֹב, אֲזִי בְּאֵמֶת זוֹכֶה שְׁסוּף כָּל
סוּף טוֹבִים לוֹ הַחַיִּים, וּמִתְהַפֵּף לוֹ הָרַע לְטוֹב,
כְּדִגְמַת הָאֵילָן הַזֶּה, שְׂאִף שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּחֹרֶף
רוּחוֹת קָשׁוֹת וְקוֹר וְכַפּוֹר וּגְשָׁמִים וְכוּ', וּמִחַזִּיק
מֵעַמֵּד, אֲזִי בָּא לוֹ הַזִּמְן שְׁגֵדֵל וּפּוֹרֵחַ וּמְצַמִּיחַ עֲלֵים
וּפְרוֹת יְקָרִים; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מָה
שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וּבָא תְּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וּמְפָרֵשׁ אֶת
כָּל שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אֵי

והבן אל אביו, ואף שעוברים עליו משברים וגלים,
 ונדמה לו כאלו אבד מנוס ותקוה ממנו, וכאלו סוף
 העולם, עם כל זאת הוא מחזק ומאמץ את עצמו,
 אז בודאי סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב,
 ויתענג בטובו יתברך, ויהיה לו אף טוב כל הימים;
 אשרי מי שמחזיק מעמד ומחזק את עצמו בכל מה
 שעובר עליו, ואז בודאי יזכה לעבר על הכל.

ו.

בני ובנותי היקרים! הרגילו את עצמכם
 להיות כמו האילנות האלו, אף שיוזקים ובוועטים
 בהם, וזוזקים ומשליכים עליהם זבל, ושופכים
 עליהם מים, אף-על-פי-כן הם גדלים וצומחים
 ומוציאים פרות ערבים ומתקים, אשר כל אחד
 הטועם מהם מרגיש בהם כל מיני טעמים ערבים
 ומתקים, כמו-כן ראו אתם, אף שמחרפים ומבזים
 ומגדפים אתכם, ועושים לכם צרות ומשפילים
 אתכם, אל תתפעלו משום בריה שבועולם, אלא
 אתם תמשיכו להיות אנשים טובים, ותעשו טוב
 וחסד עם כל אחד ואחת, זה יראה שאתם אילנות
 טובים אילנא דחיי, אילנות הגדלים וצומחים מזו

עֲדָן הָעֲלִיּוֹן, כִּי כְּשֶׁאָדָם זֹכֶה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ
 לְגַמְרֵי לְאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא בָטֵל וּמְבַטֵּל
 בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ, וְאֵף שְׂמֵחָרְפִים וּמְגַדְפִים וּמְשִׁפִּילִים
 אוֹתוֹ, וּמְדַבְרִים עָלָיו כָּל מִינֵי רָעוֹת, עִם כָּל זֹאת
 הוּא מְמַשִּׁיף לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד לְאֲנָשִׁים, זֶה
 מְגַלֵּה שֶׁנִּשְׁמָתוֹ הִיא נִשְׁמָה טְהוֹרָה, וּמֵאִיר בּוֹ אוֹר
 הָאִין סוּף, וְעַל-כֵּן הוּא יִגְדֵל תָּמִיד וַיִּלָּךְ מֵעַלָּה
 מֵעַלָּה, לֹא-כֵן כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל וְנִשְׁבֵּר מִזֶּה שְׂמֵחָרְפִים
 וּמְגַדְפִים אוֹתוֹ, זֶה סִימָן שֶׁאִין כַּח בְּנִשְׁמָתוֹ לְקַבֵּל
 הָאוֹרוֹת, וְסִימָן שֶׁשָּׂרְשׁוֹ אִינוֹ בְּקַדְשָׁהּ, וְעַל-כֵּן כָּל
 הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים עָבְרוּ עַל הַשְּׁבִיל הַזֶּה, שֶׁחָרְפוּ
 וּגְדָפוּ וּבִישׁוּ וְהִשְׁפִּילוּ אוֹתָם, וְעִם כָּל זֹאת הִחְזִיקוּ
 מֵעֲמָד, וּבָזָה נִשְׂרָשׁוּ בְּשָׂרְשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 גָּדְלוּ וְצִמְחוּ וְהֵאִירוּ אוֹרוֹת נוֹרָאִים וְנִשְׁגָּבִים
 בְּעוֹלָם, שָׁזָה כָּלֵל חֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה שֶׁל כָּל הַצְּדִיקִים
 הָאֲמֵתִיִּים, שֶׁהָיוּ בָזָה הָעוֹלָם, וְהִחְזִיקוּ מֵעֲמָד, עַל
 אֵף שֶׁהִשְׁפִּילוּ וְהִשְׁלִיכוּ וְחָלְקוּ עֲלֵיהֶם, לֹא-כֵן אֵלוֹ
 שֶׁלֹּא יָכְלוּ לְהִחְזִיק מֵעֲמָד, וְתַכְףּ וּמִיד כְּשֶׁהִתְחִיל
 לַעֲבֹר עֲלֵיהֶם מֵה שֶׁעָבַר, וְהִשְׁפִּילוּ אוֹתָם וְחָרְפוּ
 וּגְדָפוּ אוֹתָם, לְבִסוּף נָפְלוּ וְנִתְבַּטְּלוּ לְגַמְרֵי; וְעַל-
 כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, רְאוּ לְלַמֵּד עֲצֻמְכֶם
 מִהָאֵילָנוֹת הָאֵלוֹ, אֵף שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם מֵה שֶׁטוֹרֵר

עם כל זאת הם נותנים פרות טובים ומתקים,
 כמו־כן גם אתם תראו להוציא פרות טובים,
 ותמשיכו לעשות רק חסד וצדקה עם בני־אדם,
 אשר אז תגדלו מעלה מעלה; אשרי מי שזוכה
 באמת להכניס את עצמו בלמודים אלו, ויודע
 שהאדם הוא עץ השדה, הינו כי האדם נדמה כמו
 העץ הזה, שאז בודאי יגדל ויצמח ויעשה פרות
 טובים, ולא יתבטל משום ברִיה שבעולם; אשרי
 לו בזה ואשרי לו בבא!

מובא בספר הקדוש "בני יששכר" (מאמר חדש שבט מאמר ב', סימן ב'), וזו לשונו הקדושה:

ראש השנה לאילן, לא אמר לאילנות, יש לרמוז מה שקבלנו מרבותינו להתפלל בט"ו בשבט על אתרוג כשר יפה ומהדר שיזמין השם יתברך בעת המצטרף למצוה, כי הנה זה היום אשר עולה השָׁרֵף באילנות, והוא כפי הזכות של כל אחד מישראל. הנה מה טוב ומה נעים, שיתפלל האדם ביום ההוא ראשית יסוד הצמיחה, שיזמין לו השם יתברך לעת המצטרף את הפרי עץ הדר, והנה תפלתו תעשה פרות, וזהו שרמוז התנא באומרו לשון יחיד – לאילן, להורות על האילן המיוחד המבאר בתורה למצוה, עין שם.

לזאת אמרנו להעתיק תפלה נפלאה מהספר
הקדוש "לקוטי תפלות" מאדונינו, מורנו ורבינו איש
האלקי מוהרנ"ת ז"ל, ונכון לאומרה בט"ו בשבט:

רבונו של עולם, זכנו לאתרוג נאה בחג
הסכות הקדוש, שיהיה לנו אתרוג
נאה וכשר באמת ומחדר בכל מיני הדור,
ולולב והדס וערבה פשרים ונאים
ומחדרים, ונזפה לקיים מצות נטילת
ארבעה מינים בזמנה בתכלית השלמות,
בקדשה ובטהרה גדולה באהבה וביראה
בשמחה ובחדוה רבה ועצומה, ונזפה
לומר היל שלם בכונה גדולה באמת עם
כל הארבעה מינים וההושענות, ולנענע
כל הנענועים הקדושים, ולהקיף ההקפות
הנוראות, והכל באהבה וביראה ובשמחה
רבה ועצומה, בכונת הלב באמת
ובדבקות נפלאה ובהתלהבות גדולה
לשמה הגדול והקדוש והנורא באמת
ובתמים, כרצונה וכרצון צדיקיה

הַאֲמַתֵּיּים, וְנִזְכָּה עַל־יְדֵי הַנְּעֻנוּעִים
לְהַמְשִׁיךְ הָאָרֶז מִהַמַּחִין שְׁפָרַאשׁ לְתוֹךְ
הַשִּׁשָּׁה קְצוֹזוֹת, וּמִשָּׁם יֵהִיוּ נִמְשָׁכִין הַמַּחִין
לְבַחֲיַנַּת מַלְכוּת, וְתַתְּגִלָּה מַלְכוּתְךָ לְעֵין
כָּל, וְנִזְכָּה לְהוֹדִיעַ לְבְנֵי־הָאָדָם גְּבוּרוֹתֶיךָ
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתְךָ, וַיֵּדַע כָּל פֶּעוּל כִּי
אַתָּה פִּעַלְתָּו, וַיִּבִין כָּל יִצְחָר כִּי אַתָּה
יִצְרַתָּו, וְכָל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאֵפוֹ,
יִתְּנוּ כְבוֹד וְהָדָר לְמַלְכוּתְךָ, יֵהִיוּ לְרָצוֹן
אֲמַרֵי כִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי
וְגוֹאֲלֵי, אֱמִן!

מובא בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן קלא, סעיף ו'):
 נהגו שלא לפל על פניהם וכו' בט"ו בשבט,
 ועין שם במגן אברהם בט"ו בשבט ראש השנה
 לאילנות, ונוהגים האשכנזים להרבות במיני פרות
 של אילנות עין שם; ונוהגים להתאסף בבית כל
 המשפחה לאכל בצותא את כל מיני פרות
 המצויים, וכן משתדלים להשיג בכסף מלא את כל
 מיני פרות שאינם מצויים כל-כף, ומרבים לספר
 לבני הבית ולילדים ולכל המשפחה מנפלאותיו
 יתברך, איך שברא כל פרי ופרי להנות בו בני-
 אדם, ומדברים דברי תורה וספורי מעשיות
 השכיים לט"ו בשבט, והוא ענין גדול מאד לחנוך
 הילדים, וכן נוהגים חסידים ואנשי מעשה
 להתאסף אצל צדיק הדור, ועורכים שלחן עם כל
 מיני פרות המצויים ושאינם מצויים, ומרבים
 בשירות ותשבחות להקדוש-ברוך-הוא בצותא
 חדא, והצדיקים אומרים תורה על כל הפסוקים
 השכיים לאילנות וממעלת ט"ו בשבט, שהוא ראש
 השנה לאילנות; אשרי מי שמסתופף בצלם ונהנה
 מזיו השכינה שעליהם.